

ВІДГУК

доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри театрознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

МИЛЕНЬКОЇ ГАЛИНИ ДМИТРІВНИ

та професора, завідувача кафедри режисури та акторської майстерності
імені народної артистки України Лариси Хоролець
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв,
народного артиста України

ГИРИЧА ВІКТОРА СЕРГІЙОВИЧА

на творчий мистецький проєкт

та наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту

ЛОКТІОНОВА ЄВГЕНА ВІТАЛІЙОВИЧА

**«ЕТЮДНИЙ МЕТОД ІНСЦЕНІЗАЦІЇ ПРОЗИ: СТРАТЕГІЇ
ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ І ТЕОРЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ (НА
МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ІРИНИ ВІЛЬДЕ «СЕСТРИ РІЧИНСЬКІ»)»»,**

поданого до захисту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора

мистецтва

за спеціальністю

026 – Сценічне мистецтво

Вивчення теоретичних матеріалів творчого мистецького проєкту за темою «Етюдний метод інсценізації прози: стратегії художньої інтерпретації і теоретичного аналізу (на матеріалі роману Ірини Вільде «Сестри Річинські»)», автором яких є здобувач освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва Євген Локтіонов, дозволило зробити наступні висновки.

Робота, вочевидь, носить актуальний характер, оскільки розглядає новації у розвиткові театру ХХІ ст. у межах тенденцій модерної гуманітаристики, які, головним чином, породжені спробою зрозуміти доволі складний ландшафт сучасної картини світу, в якому одночасно співіснують впорядковані структури та відкриті системи. Виявляючи ознаки фазового переходу та відкриття якісно нового періоду для українського театру, зокрема загострення ситуації невизначеності та неузгодженості практичних завдань та теоретичних установок, Є. Локтіонов справедливо вказує на необхідність напрацювання нового методологічного апарату, або принаймні узгодження нового ставлення до актуальної соціокультурної ситуації, що склалася в сценічному мистецтві. На думку автора роботи, особливої актуальності розв'язання цієї проблеми набуває сьогодні, коли відбувається, так би мовити, постмодерністська/метамодерністська ревізія усталених категорій, перегляд структурних елементів художнього твору, якими користувалося класичне європейське мистецтво від греко-римської доби до ХХ ст.

Серйозної глибини дослідженню Євгена Локтіонова надає звернення до теоретичних підходів у визначенні методологічних основ аналізу мистецтва таких філософів та істориків мистецтва як Генріх Вельфлін, Абі Варбург, Макс Дворжак, Ганс Тітце, Ервін Панофські, Ернст Гомбріх, Пол Карл Фейєрабенд та ін. Опертя на висновки зазначених дослідників виразно і конструктивно підкреслило науковий ракурс дослідження здобувача щодо простору реалізації театру як соціальної і культурної інституції та як універсального виду мистецтва.

Надавши теоретичне осмислення питанню структурних складових художнього методу, як такого, та підкресливши багатовекторність пошукових стратегій в галузі гуманітарних наук, Євген Локтіонов у Першому розділі визначає особливості і творчий потенціал етюдного

методу, а також ефективність його використання в сучасній сценічній практиці.

Посилаючись на різні варіанти смислового значення поняття «етюдний метод» та його творчі потенційні можливості, які здатні відповідати художнім запитам ХХІ століття, здобувач констатує, що етюдний метод не є тільки технологічною складовою професії, певним прикладним інструментарієм, він має глибинні методологічні, психологічні та світоглядні основи, що втілюються в головній його інтенції – спробі відірватися від слова як від головного формотворчого чинника, аби декодувати первинний авторський імпульс, його змістовну компоненту. Отже, у Другому і Третьому розділах, досліджуючи потенціал етюдного методу у філософському, психологічному та технологічному аспектах в театральній практиці, Євген Локтіонов доводить його конструктивну та творчу ресурсність в оновленні мистецтва сцени.

Реконструкція фактажу з царини театральної практики ХХ століття, а саме – сценічних експериментів Луї Жюве, Антонена Арто, Бертольта Брехта, Єжи Гротовського, Еудженіо Барби, Пітера Брука – не лише виявило глибоку обізнаність дослідника в галузі обраної проблематики, але й унаочнило ефективність етюдного методу у відтворенні необхідного змісту та реалізації режисерських і акторських завдань.

Підсумком теоретичних міркувань у площині визначення сутності «етюдного методу» у роботі Євгена Локтіонова стає такий змістовний ілюстративний ланцюг: авторський текст → створення позатекстової сценічної реальності → авторський текст, де середня ланка – змістовне ядро етюдного методу.

Простеживши дослідницькі стратегії аналізу художнього методу, етюдного зокрема, здобувач ступеня доктора мистецтва переходить до визначення специфіки особливостей сутності етюдного методу, його

інструментарію та потенційних можливостей у сценічній практиці. Поряд з аналізом всіх «pro et contra», у роботі здійснено типологізацію етюдів-вправ, класифікацію засобів трансформації прозових творів та розглянуто етюд як відкриту, нелінійну та динамічну структуру. Це дозволило автору здійснити докладну та ґрунтовну аналітику етюдного методу.

Логічним завершенням наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту став аналіз етюдного методу інсценізації роману І. Вільде «Сестри Річинські», здійснений Є. Локтіоновим на основі теоретичного дослідження теми. Здобувач ступеня доктора мистецтва ретельно прослідковує всі етапи реалізації творчого мистецького проєкту з застосування етюдного методу інсценізації прози від задуму до втілення; розкриває на практиці потенціал етюдного методу та доводить його ефективність як для театральної практики, так і педагогічної роботи з підготовки майбутніх акторів.

Наразі необхідно відзначити чітку логіку розгортання теоретичного матеріалу обґрунтування, оскільки з метою всебічного розкриття теми здобувачем освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва застосоване ефективне структурування наукової складової творчого мистецького проєкту. А сформовані для унаочнення аналітики таблиці і схеми привнесли у дослідження не лише елемент презентаційності, але й додаткове фокусування на проблемі. Окремого схвалення заслуговує застосування здобувачем міждисциплінарного підходу у дослідженні проблеми.

Теоретичне обґрунтування та висновки, зроблені автором роботи за результатами дослідження, позначені неабиякою науковою новизною та практичною значимістю, що підкреслило актуальність та своєчасність осмислення обраної теми.

У підсумку можна сміливо констатувати: здобувач має відмінну теоретичну підготовку та здатність до наукової роботи, що засвідчено високим рівнем осмислення теоретичного матеріалу, науковою ерудицією,

вмінням чітко оформлювати думки та надавати чіткі дефініції, а також максимально ефективним структуруванням матеріалу.

Таким чином, здійснена Є. В. Локтіоновим у творчому мистецькому проєкті низка творчих, наукових та практично-наукових заходів, які концептуально об'єднані та спрямовані на реалізацію основної ідеї, що передбачено «Порядком здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні» в редакції від 26.02.2022.

Все це надає підстави стверджувати, що наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту Локтіонова Є. В. «Етюдний метод інсценізації прози: стратегії художньої інтерпретації і теоретичного аналізу (на матеріалі роману Ірини Вільде «Сестри Річинські»)» є певним внеском у розвиток сучасної теорії та практики театру. Вважаю, що робота заслуговує високої оцінки, а її автор – присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 026 “Сценічне мистецтво” (галузь знань 02 “Культура і мистецтво”).

Практичні апробації творчого мистецького проєкту у вигляді публічних показів та майстер-класів проводилися протягом всього часу навчання здобувача в аспірантурі, при цьому уточнювалися і коригувалися тема та матеріал, на якому здійснювалося дослідження, для оптимізації результату відповідно до внутрішньої логіки творчого процесу та професійних очікувань автора.

На нашу думку, рівень творчого мистецького проєкту «Етюдний метод інсценізації прози: стратегії художньої інтерпретації і теоретичного аналізу (на матеріалі роману Ірини Вільде «Сестри Річинські»)» в повній мірі відповідає вимогам творчої аспірантури. Даний проєкт є логічним продовженням і суттєвим поглибленням академічного вивчення етюдного методу. У фокусі уваги Локтіонова Є. В. знаходиться не лише класичне розуміння цього підходу, а й його кардинальна модернізація в технологічному аспекті. Крім того, напрацювання виводяться за межі суто

акторської чи режисерської практики, інтегруючись у широкий міждисциплінарний контекст. Що стосується практичної цінності, то здобуті результати можуть лягти в основу інноваційних освітніх програм, а також активно застосовуватися на практиці для оптимізації репетиційного процесу.

Мистецький проєкт пройшов шість апробацій (синхробуфонада, циркові етюди, моноакти на матеріалі сучасної української літератури, етюди-спостереження та безпосередньо етюди на матеріалі роману Ірини Вільде «Сестри Річинські») на двох акторських курсах в Київському національному університеті театру кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (на базі другої кафедри акторського мистецтва та режисури драми і кафедри акторського мистецтва та режисури драми).

Отже, науковий та творчий рівень виконання проєкту відповідає вимогам «Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні» в редакції від 26.02.2022 щодо форми, обсягу, змісту і апробації наукової та мистецької складових. На наше переконання творчий мистецький проєкт Локтіонова Євгена Віталійовича «Етюдний метод інсценізації прози: стратегії художньої інтерпретації і теоретичного аналізу (на матеріалі роману Ірини Вільде «Сестри Річинські»)» може бути рекомендований до захисту за спеціальністю 026 – Сценічне мистецтво, галузі знань 02 – Культура і мистецтво.

Доктор мистецтвознавства,
професор,
професор кафедри театрознавства
КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого

Г. М. Миленька Миленька Г. М.

Підпис
ЗАСВІДЧУЮ

НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ

О. Білоше

Професор, завідувач кафедри режисури
та акторської майстерності
імені народної артистки України Лариси Хоролець
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв,
народний артист України

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ ТА
ДОКУМЕНТОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гирич В. С.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ВІДДІЛ КАДРІВ ТА ДОКУМЕНТОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНІЦІАЛІАЛ * ІМЕНА *
код 62014142

Підпис *Гирича В. С.*
ЗАСВІДЧУЮ
НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ
Кіївський національний університет
імені І.К. Карпенка-Карого
театру, кіно і телебачення
ВІДДІЛ
КАДРІВ

В. С. Гирич